

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Tdo/54/2025
Identifikačné číslo spisu:	8622010179
Dátum vydania rozhodnutia:	16.09.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Peter Paluda
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:8622010179.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Petra Paludu, sudkyne JUDr. Beáty Javorkovej a sudcu JUDr. Mariána Mačuru, v trestnej veci obvinenej H. Š., pre prečin ohrozenia pod vplyvom návykovej látky podľa § 289 ods. 1 Trestného zákona, na neverejnom zasadnutí konanom 16. septembra 2025 v Bratislave podľa § 382a Trestného poriadku, s následným verejným vyhlásením rozsudku, o dovolaní ministra spravodlivosti Slovenskej republiky proti trestnému rozkazu Okresného súdu Svidník z 13. októbra 2022, sp. zn. 1T/15/2022, takto

rozhodol:

I. Podľa § 386 ods. 1 Trestného poriadku vyslovuje, že trestným rozkazom Okresného súdu Svidník z 13. októbra 2022, sp. zn. 1T/15/2022, bol z dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku

porušený zákon

v ustanoveniach § 289 ods. 1 Trestného zákona, § 38 ods. 3 Trestného zákona účinného do 30. apríla 2023 v neprospech obvinenej H. Š..

II. Podľa § 386 ods. 2 Trestného poriadku zrušuje trestný rozkaz Okresného súdu Svidník z 13. októbra 2022, sp. zn. 1T/15/2022 vo výroku o treste.

III. Zrušuje aj ďalšie rozhodnutia na zrušené rozhodnutie obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad.

IV. Podľa § 388 ods. 1 Trestného poriadku prikazuje Okresnému súdu Bardejov, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

Odôvodnenie

I.
Konanie predchádzajúce dovolaniu

Okresný súd Svidník (ďalej aj „okresný súd“ alebo „súd prvého stupňa“) trestným rozkazom z 13. októbra 2022, sp. zn. 1T/15/2022, rozhodol, že obvinená H. Š. (ďalej aj „obvinená“) je vinná z prečinu ohrozenia pod vplyvom návykovej látky podľa § 289 ods. 1 Trestného zákona, na tom skutkovom základe, že

dňa 24. septembra 2022 od presne nezisteného času až do 17.34 hod. viedla osobné motorové vozidlo značky Škoda Octavia, EČ: L. XXXAZ, na Hrnčiarskej ulici v meste Stropkov, kde bola zastavená hliadkou Obvodného oddelenia PZ Stropkov Okresného riaditeľstva PZ Svidník a následne podrobená dychovej skúške na zistenie prítomnosti alkoholu v krvi v čase o 17.34 hod. s nameranou hodnotou 1,36 miligramov etanolu na liter vydychovaného vzduchu a v čase o 17.54 hod. s nameranou hodnotou 1,46 miligramov etanolu na liter vydychovaného vzduchu.

Okresný súd obvinenej podľa § 289 ods. 1 Trestného zákona, s použitím § 36 písm. j), písm. l) Trestného zákona a § 38 ods. 2, ods. 3 Trestného zákona, za použitia § 353 ods. 2 písm. a) Trestného poriadku uložil trest odňatia slobody vo výmere pätnásť mesiacov.

Podľa § 49 ods. 1 písm. a) Trestného zákona okresný súd obvinenej výkon uloženého trestu podmiennečne odložil a podľa § 50 ods. 1 Trestného zákona jej určil skúšobnú dobu na dva roky.

Podľa § 61 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona s použitím § 353 ods. 2 písm. b) Trestného poriadku okresný súd zároveň uložil obvinenej trest zákazu činnosti riadiť motorové vozidlá všetkých druhov na dva roky.

Predmetný trestný rozkaz nadobudol právoplatnosť 27. októbra 2022.

II.

Dovolenie a vyjadrenia k nemu

Proti uvedenému trestnému rozkazu podal minister spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej aj „minister spravodlivosti“), na základe podnetu sudkyne JUDr. Jany Gombárovej, 30. apríla 2025 dovolanie v prospech obvinenej H. Š., nakoľko predmetným trestným rozkazom bol porušený zákon v ustanoveniach § 289 ods. 1 Trestného zákona a § 38 ods. 3 Trestného zákona účinného do 30. apríla 2023 v neprospech obvinenej.

V odôvodnení tohto mimoriadneho opravného prostriedku minister spravodlivosti uviedol, že súd u obvinenej zistil dve poľahčujúce okolnosti spočívajúce v tom, že obvinená jednak viedla pred spáchaním trestného činu riadny život, a tiež, že sa k trestnému činu priznala a tento úprimne oľutovala. Súd pri určovaní druhu trestu a jeho výmery mal následne podľa § 38 ods. 3 Trestného zákona prihliadnuť na to, že u obvinenej prevažoval pomer poľahčujúcich okolností a znížiť hornú hranicu zákonom ustanovenej trestnej sadzby o jednu tretinu. Základná trestná sadzba bola v prvom odseku ustanovenia § 289 Trestného zákona „až na jeden rok“, a po znížení mala byť „až na osem mesiacov“, a nie pätnásť mesiacov.

Z vyššie uvedených dôvodov minister spravodlivosti navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 386 ods. 1 Trestného poriadku vyslovil, že trestným rozkazom Okresného súdu Svidník z 13. októbra 2022, sp. zn. 1T/15/2022, bol porušený zákon v ustanoveniach § 289 ods. 1 Trestného zákona, § 38 ods. 3 Trestného zákona účinného do 30. apríla 2023 v neprospech obvinenej. Minister spravodlivosti ďalej navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 386 ods. 2 Trestného poriadku zrušil výrok o treste, ako aj ďalšie rozhodnutia na zrušenú časť obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej zrušením došlo, stratili podklad a podľa § 388 ods. 1 Trestného poriadku Okresnému súdu Bardejov prikázal, aby vec v potrebnom rozsahu znova prerokoval a rozhodol.

K dovolaniu ministra spravodlivosti sa vyjadril prokurátor Okresnej prokuratúry Svidník (ďalej len „prokurátor“) podaním z 9. júna 2025, v ktorom uviedol, že sú splnené právne dôvody dovolania a v

plnej miere sa stotožnil s argumentáciou dovolateľa. Podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku bol porušený zákon v ustanoveniach § 289 ods. 1 Trestného zákona, § 38 ods. 3 Trestného zákona účinného do 30. apríla 2023 v neprospech obvinenej, keďže súd pri určovaní druhu a výmery trestu mal podľa § 38 ods. 3 Trestného zákona prihliadnuť na to, že u obvinenej prevažuje pomer poľahčujúcich okolností, čím sa znižuje horná hranica zákonom ustanovenej trestnej sadzby o jednu tretinu. Po tejto úprave mala byť trestná sadzba u obvinenej vo výmere „až na osem mesiacov“. Na základe uvedeného je naplnený dovolací dôvod v zmysle § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku, pretože bol obvinenej uložený trest mimo zákonom stanovenú trestnú sadzbu.

K dovolaniu ministra spravodlivosti sa vyjadrila aj samotná obvinená prostredníctvom svojho obhajcu podaním zo 17. júna 2025, v ktorom uviedla, že sa stotožňuje s dovolaním, pretože jej bol uložený neprímeraný trest. V jej prípade prevažoval pomer poľahčujúcich okolností, a teda jej mala byť znížená horná hranica trestnej sadzby o jednu tretinu, čo by odôvodňovalo uloženie maximálnej možnej výšky trestu „až na osem mesiacov“.

Spisový materiál bol najvyššiemu súdu spolu s dovolaním ministra spravodlivosti predložený 8. augusta 2025.

III.

Konanie pred dovolacím súdom

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej tiež „najvyšší súd“) ako súd dovolací podľa § 377 Trestného poriadku predbežne preskúmal podané dovolanie spolu so spisovým materiálom a zistil, že dovolanie je prípustné podľa § 368 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného poriadku, bolo podané oprávnenou osobou podľa § 369 ods. 1 Trestného poriadku, na podnet osoby, ktorej zákon právo na podanie dovolania nepriznáva, v zákonom stanovenej lehote uvedenej v § 370 ods. 1, ods. 2 Trestného poriadku a obsahuje nevyhnutné náležitosti podľa § 374 Trestného poriadku.

Nezistiac dôvody pre odmietnutie dovolania podľa § 382 Trestného poriadku najvyšší súd viazaný jeho dôvodmi podľa § 385 ods. 1 Trestného poriadku preskúmal následne zákonnosť a odôvodnenosť výroku napadnutého rozhodnutia, proti ktorému podal minister spravodlivosti dovolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré predchádzalo rozhodnutiu a zistil, že dovolateľom vecne uplatnený dovolací dôvod je v posudzovanej veci daný.

Podľa § 369 ods. 1 Trestného poriadku dovolanie z dôvodov uvedených v § 371 podá minister spravodlivosti len na podnet. Podnet môže podať osoba, ktorej tento zákon nepriznáva právo na podanie dovolania okrem osoby, ktorá nespĺňa podmienku dovolania uvedenú v § 372 ods. 1.

Podľa § 372 ods. 1 Trestného poriadku oprávnené osoby okrem ministra spravodlivosti môžu podať dovolanie len vtedy, ak využili svoje zákonné právo podať riadny opravný prostriedok a o ňom bolo rozhodnuté. Obvinený a osoby uvedené v § 369 ods. 5 môžu podať dovolanie aj vtedy, ak riadny opravný prostriedok podal prokurátor alebo poškodený a odvolací súd rozhodol v neprospech obvineného. Generálny prokurátor môže podať dovolanie aj vtedy, ak riadny opravný prostriedok podal obvinený a odvolací súd rozhodol v jeho prospech.

V prejednávanej veci podala 23. septembra 2024 podnet ministrovi spravodlivosti sudkyňa Okresného súdu Bardejov JUDr. Jana Gombárová.

Podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak bol uložený trest mimo zákonom ustanovenej trestnej sadzby alebo bol uložený taký druh trestu, ktorý zákon za prejednávaný trestný čin nepripúšťa.

Podľa § 386 ods. 1 Trestného poriadku ak bol dovolacím súdom zistený dôvod dovolania podľa § 371, vysloví rozsudkom porušenie zákona v príslušných ustanoveniach, o ktoré sa tento dôvod opiera.

Podľa § 386 ods. 2 Trestného poriadku súčasne s výrokom uvedeným v odseku 1 dovolací súd zruší napadnuté rozhodnutie alebo jeho časť, alebo aj chybné konanie, ktoré napadnutému rozhodnutiu predchádzalo. Po zrušení rozhodnutia odvolacieho súdu dovolací súd podľa okolností prípadu zruší aj predchádzajúce rozhodnutie súdu prvého stupňa. Ak je nezákonný len niektorý výrok napadnutého rozhodnutia alebo rozhodnutia súdu prvého stupňa a ak ho možno oddeliť od ostatných, zruší dovolací súd len tento výrok. Ak však zruší hocí len sčasti výrok o vine, zruší vždy súčasne celý výrok o treste, ako aj ďalšie výroky, ktoré majú vo výroku o vine svoj podklad. Zruší aj ďalšie rozhodnutia na zrušené rozhodnutie obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad.

Podľa § 388 ods. 1 Trestného poriadku dovolací súd po zrušení napadnutého rozhodnutia alebo niektorého jeho výroku prikáže spravidla súdu, o ktorého rozhodnutie ide, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

Dovolací súd pripomína, že dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok určený na nápravu v zákone výslovne uvedených procesných a hmotnoprávných pochybení súdov a predstavuje výnimočné prelomenie zásady nezmeniteľnosti právoplatných rozhodnutí, ktorá je dôležitou zárukou stability právnych vzťahov a právnej istoty. Táto výnimočnosť je vyjadrená práve obmedzenými možnosťami pre podanie dovolania, aby sa širokým uplatňovaním tohto mimoriadneho opravného prostriedku nezakladala ďalšia opravná inšancia na úrovni riadneho opravného prostriedku. Dovolanie preto možno podať iba z dôvodov taxatívne uvedených v ustanovení § 371 Trestného poriadku a v dovolaní sa musí vždy uviesť dôvod dovolania a aké chyby sa vytýkajú (§ 374 ods. 1, ods. 2 Trestného poriadku), pričom dovolací súd je viazaný uplatnenými vecnými dôvodmi dovolania (dovolateľom vytýkanými chybami) a nie je povolaný na revíziu napadnutého rozhodnutia z vlastnej iniciatívy, resp. z iných, dovolateľom neuvedených dôvodov (§ 374 Trestného poriadku, § 385 Trestného poriadku). Obsah konkrétne uplatnených vytýkaných chýb a tvrdení, o ktoré sa v dovolaní opiera existencia určitého dovolacieho dôvodu, by mal vecne zodpovedať zákonnému vymedzeniu takého dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku, pričom však z ustálenej súdnej praxe (R 120/2012-I.) vyplýva, že viazanosť dovolacieho súdu dôvodmi dovolania, ktoré sú v ňom uvedené v zmysle § 385 ods. 1 Trestného poriadku sa týka vymedzenia chýb napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré mu predchádzalo (§ 374 ods. 1 Trestného poriadku), a nie právnych dôvodov dovolania uvedených v ňom v súlade s § 374 ods. 2 Trestného poriadku z hľadiska ich hodnotenia podľa § 371 Trestného poriadku.

Dovolací dôvod podľa vyššie uvedeného ustanovenia [§ 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku] je možné uplatniť len z dvoch dôvodov, a to v prípade, že bol uložený taký druh trestu, ktorý zákon za prejednávaný trestný čin nepripúšťa, alebo, ak bol trest uložený mimo zákonom ustanovenej trestnej sadzby (primerane rozhodnutia najvyššieho súdu publikované v Zbierke pod číslom 58/2007, 86/2015).

V podanom dovolaní minister spravodlivosti namietal porušenie ustanovenia § 289 ods. 1 a § 38 ods. 3 Trestného zákona účinného do 30. apríla 2023, v dôsledku čoho bol obvinenej uložený trest odňatia slobody mimo zákonom ustanovenej trestnej sadzby.

Podľa § 2 ods. 1 Trestného zákona trestnosť činu sa posudzuje a trest sa ukladá podľa zákona účinného v čase, keď bol čin spáchaný. Ak v čase medzi spáchaním činu a vynesení rozsudku nadobudnú účinnosť viaceré zákony, trestnosť činu sa posudzuje a trest sa ukladá podľa zákona, ktorý je pre páchatela priaznivejší.

Podľa § 38 ods. 3 Trestného zákona účinného do 30. apríla 2023 ak prevažuje pomer poľahčujúcich okolností, znižuje sa horná hranica zákonom ustanovenej trestnej sadzby o jednu tretinu.

Podľa § 289 ods. 1 Trestného zákona účinného do 30. apríla 2023 kto vykonáva v stave vylučujúcom spôsobilosť, ktorý si privodil vplyvom návykovej látky, zamestnanie alebo inú činnosť, pri ktorých by mohol ohroziť život alebo zdravie ľudí alebo spôsobiť značnú škodu na majetku, potrestá sa odňatím slobody až na jeden rok.

V rámci právnej úpravy platnej v čase ukladania trestu, obsiahnutej v § 38 ods. 3 Trestného zákona, zákonodarcia koncipoval konkrétne pravidlo vo vzťahu k aplikácii zásady individualizácie trestu s ohľadom na prevažujúci pomer poľahčujúcich okolností. V prípadoch, ak prevažoval pomer poľahčujúcich okolností, tak sa zákonom stanovená horná hranica trestnej sadzby znižovala o jednu tretinu.

V prejednávanej trestnej veci bola obvinená uznaná za vinnú z prečinu ohrozenia pod vplyvom návykovej látky podľa § 289 ods. 1 Trestného zákona účinného do 30. apríla 2023, pre ktorý jej Trestný zákon v prvom odseku umožňoval uložiť trest odňatia slobody až na jeden rok. Okresný súd zistil u obvinenej dve poľahčujúce okolnosti, a to, že viedla pred spáchaním trestného činu riadny život a že sa priznala k spáchaniu trestného činu a trestný čin úprimne oľutovala podľa ustanovení § 36 písm. j), písm. l) Trestného zákona. Na základe uvedeného bolo potrebné v prípade obvinenej aplikovať úpravu obsiahnutú v § 38 ods. 3 Trestného zákona.

Hornú hranicu zákonom ustanovenej trestnej sadzby stanovenú v konkrétnom prípade vo výmere až na jeden rok (dvanásť mesiacov) bolo potrebné u obvinenej v súlade s ustanovením § 38 ods. 3 Trestného zákona znížiť o jednu tretinu (t.j. o 4 mesiace), vzhľadom na čo mohol súd obvinenej ukladať trest odňatia slobody maximálne vo výmere osem mesiacov. Z uvedeného je potom nepochybne zrejmé, že obvinenej uložený trest odňatia slobody vo výmere pätnásť mesiacov bol uložený mimo zákonom ustanovenej trestnej sadzby.

Najvyšší súd preto napadnuté rozhodnutie okresného súdu vo výroku o treste zrušil (ako aj ďalšie rozhodnutia na zrušené rozhodnutie obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad) a Okresnému súdu Bardejov prikázal, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

Podľa § 166 Trestného poriadku súd, ktorý rozhoduje znovu vo veci, v ktorej skorší rozsudok bol na základe odvolania, dovolania alebo návrhu na obnovu zrušený len čiastočne, uvedie v novom rozsudku iba tie výroky, pre ktoré o veci znovu rozhoduje. Na súvislosť týchto výrokov s výrokmi, v ktorých zostal skorší rozsudok nedotknutý, pritom poukáže.

Výrok o treste je jedným nedeliteľným výrokom, a to aj za situácie, že je ním popri sebe ukladaných viacero druhov trestov (okresný súd v zmysle § 61 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona s použitím § 353 ods. 2 písm. b) Trestného poriadku zároveň uložil obvinenej trest zákazu činnosti riadiť motorové vozidlá všetkých druhov až na dva roky). Pokiaľ by došlo k zrušeniu namietaného trestného rozkazu len v časti uloženého trestu odňatia slobody, trestný rozkaz by sa vo výroku o vine a treste (zákazu činnosti) stal právoplatným, čím by vznikla prekážka veci rozhodnutej (res iudicata) a v prejednávanej trestnej veci by už nebolo možné ďalej konať a rozhodovať o uložení trestu odňatia slobody.

V tejto súvislosti dovolací súd poukazuje na rozhodnutie najvyššieho súdu publikované v Zbierke pod číslom 7/2013 - II, z ktorého vyplýva, že zrušením právoplatného trestného rozkazu len vo výroku o treste dovolacím súdom vzniká stav neukončeného trestného stíhania rovnako, ako tomu je pri čiastočnom zrušení rozsudku (tzv. čiastočná právoplatnosť). V časti nedotknutého výroku o vine zostáva trestný rozkaz právoplatný a platí tu princíp ne bis in idem. Pri novom rozhodovaní o treste na hlavnom pojednávaní je preto potrebné aplikovať ustanovenie § 166 ods. 1 Trestného poriadku a rozhodnúť o treste rozsudkom.

IV.

Konanie po zrušení napadnutého rozhodnutia

V novom konaní bude preto úlohou Okresného súdu Bardejov (výkon súdnictva, všetky práva a povinnosti vrátane správy majetku štátu, práv a povinností z pracovnoprávných vzťahov a štátnozamestnaneckých vzťahov a iných právnych vzťahov a práv a povinností z osobitných vzťahov

sudcov a prísediacich z radov občanov k štátu prešli od 1. júna 2023 z Okresného súdu Svidník na Okresný súd Bardejov v súlade s § 181 ods. 1 písm. k) zákona č. 371/2004 Z. z. o sídlach a obvodoch súdov Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov) ako to už bolo vyššie naznačené, opätovne rozhodnúť o treste obvinenej na hlavnom pojednávaní rešpektujúc zákonom určenú trestnú sadzbu pre daný trestný čin, najmä prihliadnuc na prevažujúci pomer poľahčujúcich okolností.

Podľa § 391 ods. 1 Trestného poriadku orgán, ktorému bola vec prikázaná je viazaný právnym názorom, ktorý vyslovil vo veci dovolací súd, a je povinný vykonať úkony, ktorých vykonanie dovolací súd nariadil.

Z uvedených dôvodov dovolací súd zistiť naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku.

Rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.